

Další podmínkou je, že pečující osoba ke dni své smrti pobírala starobní nebo invalidní důchod, nebo získala potřebnou dobu pojištění.

Důchod se poskytuje **po dobu nezaopatřenosti dítěte**, zpravidla do ukončení studia, nejdéle do 26 let. Stane-li se dítě znovu nezaopatřené, nárok na sirotčí důchod může být obnoven.

Jak o důchod požádat?

Žádosti o důchody sepisují **Okresní správy sociálního zabezpečení**. Tam je třeba přijít se všemi potřebnými doklady (např. rodné listy dětí, oddací list, úmrtní list zesnulého manžela, doklady o studiu, vojenské službě apod.).

Žádost je pak postoupena České správě sociálního zabezpečení, která ji vyřídí do 90 dnů a žadateli zašle písemné **rozhodnutí**.

Pokud s rozhodnutím nesouhlasíte (např. důchod Vám nebyl přiznán, byl přiznán v nesprávné výši nebo od nesprávného data), můžete podat **písemné námítky** do 30 dnů od doručení rozhodnutí.

Vyplácení důchodu

Důchody se vyplácejí pravidelně v měsíci, za který náleží. Výplata je možná poštovní poukázkou nebo na bankovní účet příjemce nebo jeho manžela. Způsob výplaty lze změnit písemnou žádostí, provedení změny však může trvat až tři měsíce.

Není-li člověk schopen sám přijmout důchod, lze ustanovit zvláštního příjemce důchodu, např. manžela, jiného člena domácnosti, opatrovníka nebo obecní úřad.

Důchody mohou být vypláceny i do zařízení sociálních služeb nebo do zahraničí.

Penzijní spoření, předdůchod

Kromě státního systému důchodového zabezpečení je možné se zajistit na stáří i využitím komerčních produktů bank a spořitelén, např. za pomoci penzijního spoření se státní podporou.

Oblastní charita Ústí nad Orlicí
OBČANSKÁ PORADNA

Člen asociace občanských poraden
(odborné sociální poradenství dle zák. č. 108/2006 Sb.)

Tel.: **734 281 415** (denně v provozní době)
465 520 520 (Ústí nad Orlicí, se záznamníkem)

e-mail: poradna@uo.hk.caritas.cz
www.uo.charita.cz, www.obcanskeporadny.cz

Občanská poradna			
PO	Ústí nad Orlicí	9 - 12	13 - 16
	Česká Třebová	9 - 12	_____
ÚT	Králíky	9 - 12	_____
	Červená Voda	(poslední úterý v měsíci)	13 - 15
ST	Vysoké Mýto	9 - 12	_____
ČT	Ústí nad Orlicí	9 - 12	13 - 16
	Letohrad	9 - 12	_____
PÁ	Lanškroun	9 - 12	_____

*Aktuální provozní dobu si, prosíme, ověřte.
Na všechna kontaktní místa je možné se objednat.*

OP Ústí nad Orlicí

Oblastní charita Ústí nad Orlicí
17. listopadu 69, 562 01 Ústí nad Orlicí

OP Česká Třebová

Hýblova 63, 560 02 Česká Třebová

OP Králíky

Základní škola Moravská 647, 561 69 Králíky

OP Červená Voda

Komunitní centrum č. p. 164, 561 61 Červená Voda

OP Vysoké Mýto

Centrum sociálních služeb
Plk. B. Kohouta 914, 566 01 Vysoké Mýto

OP Letohrad

Zdrav. středisko, Družstevní 815, 561 51 Letohrad

OP Lanškroun

Centrum sociálních služeb
Havlíčková 1129, 563 01 Lanškroun

DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ

Stručný průvodce

Zdroj: idnes.cz

*Chcete mít ve stáří, v případě invalidity či
ovdovění nárok na důchod?*

A víte, co pro to musíte udělat?

Občanská poradna Ústí nad Orlicí

Vydala Občanská poradna Ústí nad Orlicí.

Systém důchodového zabezpečení spravuje stát prostřednictvím České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ).

Pravidla upravuje především zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

Důležitým principem důchodového zabezpečení je **zásluhovost** – abyste mohli něco čerpat (důchod), musíte nejprve něco vložit (pojistné).

Existují výjimky - např. lidé invalidní od dětství, kteří neměli možnost si vydělávat a do systému přispívat, a přesto důchod dostanou. Zpravidla je ale pro získání slušného důchodu důležité získat dostatečnou dobu, kdy bylo odváděno pojistné.

Pojistné hradí OSVČ samy za sebe, za zaměstnance odvádí pojistné jejich zaměstnavatel.

Lidé, kteří ani nepodnikají ani nejsou zaměstnaní, se mohou přihlásit k dobrovolné účasti a pojistné si hradit ze svého.

Kromě této doby, kdy bylo pojistné skutečně odváděno, je při posuzování nároku na důchod zohledňována i tzv. **náhradní doba pojištění**. Jde o období, kdy pojistné nebylo hrazeno z ospravedlnitelných důvodů (např. péče o dítě do 4 let, krátkodobá evidence na ÚP, péče o osobu závislou na pomoci ve II. – IV. stupni závislosti a další).

Připočtení těchto náhradní dob Vám může pomoci dosáhnout na důchod, ten bude ale zpravidla nižší, než kdybyste místo toho měli „řádnou“ dobu hrazení pojistného.

Pro kontrolu získaných dob pojištění je možné si u ČSSZ bezplatně 1x ročně vyžádat **Informativní osobní list důchodového pojištění**. Tento list je žadateli zaslán ve lhůtě 90 dní od doručení žádosti.

Pokud osoba zjistí, že jí v informativním listu chybí některé doby pojištění, může žádat jejich doplnění, je však nutné existenci pojištěné doby doložit.

Chybějící dobu pojištění je možné si také zpětně doplatit, ale jen v omezeném rozsahu.

Z důchodového systému se poskytují následující dávky:

Starobní důchod

Nárok má ten, kdo získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl důchodového věku.

Důchodový věk je pro narozené do roku 1971 rozdílný pro muže a ženy. U žen je zohledňována i výchova dětí. Pro muže i ženy narozené po roce 1971 je **důchodový věk 65 let**.

Potřebná doba pojištění pro nárok na starobní důchod po roce 2018 činí **35 let**.

Předčasný starobní důchod

Do starobního důchodu je možné odejít až o 5 let dříve, nejdříve však v 60-ti letech. Je k tomu potřeba získat stejnou dobu pojištění, jako pro „řádný“ starobní důchod. Pozor - přiznaný důchod pak už bude trvale nižší.

Před dosažením důchodového věku je možné si k předčasnému důchodu přivydělat, ale jen v omezeném rozsahu. Naopak k „řádnému“ starobnímu důchodu si lidé mohou přivydělat neomezeně.

Výchovné

Od ledna 2023 se starobní důchod zvyšuje o 500 Kč za každé vychované dítě. Nárok má ten z rodičů, který o dítě pečoval ve větším rozsahu.

Smyslem je dorovnat rozdíl mezi důchody mužů a žen, které často pečovaly o děti na úkor placeného zaměstnání a pobírají z toho důvodu nižší důchody.

Výši důchodu je možné si předem orientačně spočítat pomocí **internetové důchodové kalkulačky** na stránkách www.cssz.cz.

Invalidní důchod

Na invalidní důchod má člověk nárok, pokud ještě nedosáhl důchodového věku, získal potřebnou dobu pojištění a z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost alespoň o 35 %.

Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod je různá podle věku pojištěnce – u lidí do 20 let stačí 1 rok

pojištění, u lidí nad 28 let je potřeba 5 let pojištění. Doba pojištění se zjišťuje v období před vznikem invalidity.

Invalidní důchod se poskytuje ve třech stupních podle míry poklesu pracovní schopnosti.

Člověk v invalidním důchodu může pracovat či podnikat – je to výhodné i kvůli výši budoucího starobního důchodu - musí ale brát ohled na svá konkrétní zdravotní omezení.

Vdovský/vdovecký důchod

Vdova má nárok na vdovský důchod po zemřelém manželovi, který pobíral starobní nebo invalidní důchod, anebo ke dni své smrti splnil podmínky nároku na starobní nebo invalidní důchod. Vdovec má nárok na vdovecký důchod po zemřelé manželce za stejných podmínek.

Vdovský/vdovecký důchod náleží po dobu 1 roku.

Po uplynutí této doby výplata důchodu pokračuje, pokud žijící manžel

- pečuje o nezaopatřené dítě
- pečuje o dítě, rodiče, tchána nebo tchyni, kteří jsou závislí na pomoci ve II. - IV. stupni
- je invalidní ve III. stupni
- dosáhl věku o 4 roky nižšího, než činí důchodový věk pro muže stejného data narození

Pokud ke splnění některé z výše uvedených podmínek dojde do dvou let od skončení výplaty důchodu, nárok se obnoví, je ale potřeba o to požádat.

Nárok zaniká uzavřením nového manželství.

Vdovský/vdovecký důchod nenáleží po druhovi/družce ani po registrovaném partnerovi/partnerce.

Sirotčí důchod

Na sirotčí důchod má nárok nezaopatřené dítě, pokud zemře jeho rodič nebo osoba, které bylo soudně svěřeno do péče. Nárok na sirotčí důchod nevzniká po pěstounovi.